

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH LÂM ĐỒNG
CÔNG TY TNHH MTV LÂM NGHIỆP ĐƠN DƯƠNG

QUY TRÌNH
ĐÓT TRƯỚC CÓ KIỂM SOÁT

KIỂM SOÁT

GIÁM ĐỐC

Võ Văn Hải

Mã số: QT_20

Lần ban hành: 02

Ngày ban hành: 01/7/2025

QUY TRÌNH
ĐỐT TRƯỚC CÓ KIỂM SOÁT
(Cập nhật lần 2 - năm 2025)

I. NỘI DUNG QUY TRÌNH:

1. Căn cứ xây dựng quy trình:

- Luật Lâm nghiệp số 16/2017/QH14 được Quốc hội thông qua ngày 15/11/2017, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2019;
- Luật Phòng cháy và chữa cháy ngày 29 tháng 6 năm 2001 (sửa đổi, bổ sung 2013);
- QCVN 04-2020/BCA quy chuẩn an toàn cháy, nổ;
- Nghị định số 156/2018/NĐ-CP ngày 16/11/2018 của Thủ tướng Chính phủ về Quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Lâm nghiệp; được sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 91/2024/NĐ-CP ngày 18/7/2024 của Thủ tướng Chính phủ;
- Văn bản hợp nhất 14/VBHN-BNNPTNT năm 2024;
- Quyết định số 31/2007/QĐ-UBND ngày 10/09/2007 của UBND tỉnh Lâm Đồng Ban hành quy định về kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy trong phòng cháy rừng Thông ở Lâm Đồng.

2. Khái niệm "đốt trước có kiểm soát":

Đốt trước có kiểm soát là biện pháp làm giảm vật liệu cháy trong rừng bằng cách chủ động đốt vào thời điểm trước mùa cháy ở những khu rừng có nguy cơ cháy cao, dưới điều kiện thời tiết thích hợp, có sự tính toán, điều khiển của con người nhằm hạn chế xảy ra cháy rừng, đặc biệt là trong khoảng thời gian cao điểm của mùa khô hàng năm, không gây ảnh hưởng lớn đến sự phát triển của rừng và môi trường sinh thái, cảnh quan.

3. Giới hạn thời điểm tiến hành làm giảm vật liệu cháy:

Làm giảm vật liệu cháy chỉ tiến hành vào thời điểm chuyển tiếp vào cuối mùa mưa và đầu mùa khô hàng năm, khi dự báo cháy rừng ở cấp II (độ ẩm vật liệu cháy từ 30% đến 40%). Thời điểm thích hợp và an toàn cho việc làm giảm vật liệu cháy là từ cuối mùa mưa năm trước đến 15 tháng 01 năm sau.

Tùy thuộc điều kiện tiểu khí hậu từng vùng và diễn biến thời tiết từng năm, Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xem xét, quyết định việc điều chỉnh, gia hạn thời gian thực hiện biện pháp làm giảm vật liệu cháy cụ thể cho từng vùng, theo từng năm và báo cáo, chịu trách nhiệm trước Chủ tịch UBND tỉnh.

- Khi tiến hành đốt dọn vật liệu cháy, bắt buộc phải lựa chọn thời điểm thích hợp trong ngày (thường là sáng sớm hoặc chiều muộn, khi nhiệt độ thấp hơn, độ ẩm cao hơn), khi độ ẩm không khí trên 60% và tốc độ gió dưới 10 km/h.

- Từ thời điểm dự báo cháy rừng chuyển sang cấp II, chỉ được phép đốt dọn vật liệu cháy từ 16h hôm trước đến 10h hôm sau. Tuyệt đối không được đốt dọn vật liệu cháy khi dự báo cháy rừng từ cấp III trở lên.

4. Giới hạn diện tích, đối tượng rừng đưa vào kế hoạch làm giảm vật liệu cháy:

- Rừng đưa vào kế hoạch làm giảm vật liệu cháy hàng năm thuộc đối tượng có nguy cơ xảy ra cháy rừng cao, lượng vật liệu cháy tích tụ nhiều. Cụ thể: rừng Thông non (trong giai đoạn chăm sóc và nuôi dưỡng) có khối lượng vật liệu cháy tính vượt quá 0,3 kg/m² (3 tấn/ha); rừng Thông lớn có khối lượng vật liệu cháy tính vượt quá 0,5 kg/m² (5 tấn/ha).

- Diện tích rừng đưa vào thiết kế làm giảm vật liệu cháy hàng năm trong một tiểu khu không vượt quá một phần hai tổng diện tích rừng, đất rừng của tiểu khu rừng đó và không được làm giảm vật liệu cháy tạo diện tích liền vùng quá 50 ha đối với khu rừng có độ dốc dưới 25°, quá 20 ha đối với khu rừng có độ dốc trên 25°. Trong trường hợp có những khu rừng trồng tập trung có diện tích lớn hơn 50 ha ở nơi có độ dốc dưới 25°, hoặc lớn hơn 20 ha đối với khu rừng có độ dốc trên 25° cần xử lý vật liệu cháy trong năm, thì phải tiến hành đốt theo đám hoặc thành băng xen kẽ, với phần diện tích chưa chiếm từ 10 đến 20% tổng diện tích khu rừng.

- Chu kỳ làm giảm vật liệu cháy trên một diện tích rừng trung bình là 2 năm. Ở những diện tích rừng thực bì dày rậm, nguy cơ xảy ra cháy rừng cao khi thời tiết khô hanh thì có thể tiến hành làm giảm vật liệu cháy hàng năm, nhưng không được thực hiện liên tiếp trong 3 năm (trừ rừng trồng trong giai đoạn chăm sóc, công việc làm giảm vật liệu cháy phải được tiến hành hàng năm).

- Ở những diện tích rừng có cây tái sinh triển vọng thành rừng mọc từng đám (đạt mật độ trên 500 cây/ha), có diện tích từ 0,10 ha trở lên xen kẽ trong rừng Thông lớn, phải áp dụng biện pháp làm giảm vật liệu cháy riêng như đối với rừng non tái sinh tự nhiên (không áp dụng biện pháp chung như rừng Thông lớn).

5. Tiêu chí đánh giá hiệu quả và mức an toàn cho cây rừng khi tiến hành làm giảm vật liệu cháy:

Làm giảm vật liệu cháy rừng Thông phải đảm bảo các tiêu chí sau đây mới được coi đạt yêu cầu an toàn:

- Tốc độ cháy lan của lửa khi đốt dọn phải nhỏ hơn 5 mét/phút.

- Lửa cháy sém nếu có thì không được làm héo úa quá 1/2 chiều cao tán cây rừng. Riêng đối với việc làm giảm vật liệu cháy ở vùng rừng xung yếu bảo vệ cảnh quan không được làm héo úa quá 1/4 chiều cao tán cây rừng, kể cả những cây tái sinh triển vọng.

- Khối lượng vật liệu cháy tính còn lại sau khi đốt, dọn phải nhỏ hơn 2 tấn/ha (0,2 kg/m²) đối với rừng non, nhỏ hơn 3 tấn/ha (0,3 kg/m²) đối với rừng Thông lớn mới được coi là đạt mức an toàn. Trường hợp khối lượng vật liệu cháy lớn, không thể giảm ngay sau một lần đốt dọn, thì phải chia ra nhiều lần đốt, sao cho lần đốt sau cùng khối lượng vật liệu cháy còn lại đạt mức an toàn như nêu trên.

6. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy bằng cách đốt trước có kiểm soát:

6.1. Kỹ thuật đốt dọn thực bì trước khi trồng rừng:

Phát thực bì sát gốc (chiều cao gốc phát không quá 10 cm), gom đồng vừa héo thì tiến hành đốt ngay, vật liệu cháy có khả năng bắt lửa đến đâu thì đốt đến đó, không đợi khô hoàn toàn rồi mới đốt (chia làm nhiều lần đốt). Châm lửa đốt từ đỉnh đồng gom vật liệu cháy hoặc đốt từ hướng ngược chiều gió. Thời gian đốt an toàn nhất là từ 16 h ngày hôm trước đến 08 h sáng ngày hôm sau. Trước khi đốt phải làm đường băng cản lửa để chống cháy lan.

6.2. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy rừng Thông non trong giai đoạn chăm sóc và đốt dọn thực bì trước khi trồng rừng:

Phát thực bì sát gốc (chiều cao gốc phát không quá 10 cm), dọn sạch vật liệu cháy gom ra băng trống giữa các hàng cây hoặc gom thành từng đồng nhỏ ở khoảng trống để đốt.

Cách đốt dọn vật liệu cháy: Sau khi vật liệu cháy gom đồng vừa héo thì tiến hành đốt ngay, vật liệu cháy có khả năng bắt lửa đến đâu thì đốt đến đó, không đợi khô hoàn toàn rồi mới đốt (chia làm nhiều lần đốt). Châm lửa đốt từ đỉnh đồng gom vật liệu cháy hoặc đốt từ hướng ngược chiều gió. Thời gian đốt an toàn nhất là từ 16 h ngày hôm trước đến 08 h sáng ngày hôm sau.

Có thể kết hợp biện pháp vùi cây con hoặc che, dầy cây con (cây dưới 2 tuổi) khi đốt dọn vật liệu cháy trên rừng trồng.

Xung quanh lô, phân lô nếu không có sẵn đường ranh cản lửa tự nhiên hoặc nhân tạo như khe tự thủy, sông suối, đường băng trắng, băng xanh, ... thì trước khi đốt dọn vật liệu cháy phải làm đường ranh cản lửa phòng cháy lan. Tùy đặc điểm địa hình, thực bì và trạng thái rừng, đường ranh có bề rộng từ 3 m đến 6 m.

6.3. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy đối với rừng Thông non trong giai đoạn nuôi dưỡng có chiều cao dưới 8 m chưa qua nuôi dưỡng:

Tiến hành luống cành ở tầng thấp (luống sát gốc cành) và phát dọn thực bì (chiều cao gốc phát không quá 15 cm). Gom vật liệu cháy (qua luống cành và phát dọn) mang ra băng trống giữa các hàng cây hoặc gom thành từng đồng nhỏ ở khoảng trống để đốt.

Cách đốt dọn vật liệu cháy được thực hiện như quy định tại mục 6.1 nêu trên.

6.4. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy đối với rừng Thông non trong giai đoạn nuôi dưỡng có chiều cao dưới 8 m mới qua nuôi dưỡng:

Cành nhánh và thực bì đã luống, phát trong quá trình nuôi dưỡng được gom ra băng trống giữa các hàng cây hoặc gom thành từng đồng nhỏ ở khoảng trống để đốt.

Cách đốt dọn vật liệu cháy thực hiện như quy định tại mục 6.1 nêu trên.

6.5. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy đối với rừng Thông non trong giai đoạn nuôi dưỡng có chiều cao từ 8 m trở lên chưa qua nuôi dưỡng:

Tiến hành luống cành nhánh (luống sát gốc cành). Ngoài ra, nếu chiều cao thực bì trên 0,3 m thì phải phát hạ thấp chiều cao xuống còn dưới 0,3 m, gom ra băng chừa hoặc chỗ trống trong lô trước khi đốt dọn vật liệu cháy.

Cách đốt dọn vật liệu cháy: Chia lô rừng thành từng ô nhỏ, diện tích mỗi ô dưới 2 ha. Khi thực bì vừa đủ bén lửa thì tiến hành đốt dọn ngay, không đợi thực bì khô hoàn toàn mới đốt. Đốt ngược chiều gió, khởi đầu đốt ở những ô cuối gió, đốt xong ô này mới đến ô kế tiếp, cứ lần lượt như thế cho đến hết.

Ở những diện tích rừng có địa hình dốc thì đốt dọn vật liệu cháy từ trên đỉnh dốc xuống, hoặc theo chiều ngang theo đường đồng mức và đốt ngược hướng gió, không được đốt dưới chân dốc lên.

6.6. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy đối với rừng Thông non trong giai đoạn nuôi dưỡng có chiều cao từ 8 m trở lên mới qua nuôi dưỡng:

Trước khi đốt dọn vật liệu cháy phải kiểm tra kết quả phát dọn của quá trình nuôi dưỡng, nếu thực bì còn cao trên 0,5 m thì phải phát hạ thấp chiều cao xuống còn dưới 0,5 m. Cách đốt dọn vật liệu cháy thực hiện như quy định tại mục 6.4 nêu trên.

6.7. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy khu vực rừng xung yếu bảo vệ cảnh quan:

Tiến hành cắt sát gốc cỏ, cây bụi (chiều cao gốc cắt dưới 10 cm), chừa lại những cây mục đích và cây thân gỗ lá rộng dưới tán. Gom hết vật liệu cháy ra chỗ trống, nơi khuất tầm nhìn ở các tuyến giao thông và gom thành từng đồng nhỏ trong trạng thái chưa khô hoàn toàn để đốt dưới sự kiểm soát nghiêm ngặt của tổ thi công đốt dọn.

Cắt dọn thực bì đến đâu, gom đốt ngay đến đó (đốt trong ngày hoặc ngay ngày hôm sau). Tuyệt đối không để vật liệu cháy khô hoàn toàn mới đốt, không để cháy lan hoặc ngọn lửa làm héo úa tán cây rừng như quy định tại mục 5 trên đây.

Sau khi đốt dọn vật liệu cháy, dùng cào, cuốc lấp tàn tro, hạn chế các vệt đen loang lổ trong rừng.

6.8. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy đối với rừng Thông lớn (từ độ tuổi trung niên trở lên):

Việc làm giảm vật liệu cháy đối với rừng Thông lớn phải được xem xét, cân nhắc trên cơ sở đảm bảo những yêu cầu về bảo vệ môi trường, cảnh quan và cây con tái sinh như mục 4 và 5 trên đây. Kỹ thuật làm giảm vật liệu cháy thực hiện như mục 6.5.

II. HIỆU LỰC SỬ DỤNG QUY TRÌNH:

Quy trình này có hiệu lực kể từ ngày ký ban hành và được sử dụng trong dài hạn, trong suốt quá trình thực hiện quản lý rừng bền vững của Công ty TNHH MTV Lâm nghiệp Đơn Dương. Quy trình có thể được bổ sung, chỉnh sửa một số nội dung cho phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương.

Trên đây là nội dung quy trình đột trước có kiểm soát đối với các hoạt động lâm nghiệp trong rừng trồng và rừng tự nhiên Công ty quản lý. Các phòng ban nghiệp vụ, đơn vị trực thuộc và cá nhân có trách nhiệm thực hiện theo quy trình và báo cáo các bất cập để điều chỉnh kịp thời cho phù hợp.

D'Ra, ngày 02 tháng 07 năm 2025

GIÁM ĐỐC

Võ Văn Hải

